

Felip Gallart i Vicent Lladonosa

L'enigma Parrot

Lleida, Pagès Editors, 2014

L'enigma Parrot és una obra a mig camí entre la recerca històrica, la investigació periodística i la investigació policial. Felip Gallart i Josep Lladonosa segueixen la pista del segrest i la mort del diputat del Partit Liberal Moderat Francesc Perpiñà Massot.

Els autors ens traslladen al juliol de 1846, a la comarca del Pla d'Urgell i en el context d'entre la Primera i la Segona Guerra Carlina. El segrest i la mort es relaciona amb la banda del mollerussenc Jaume Banqué Bas, *lo Parrot*. El treball repassa tot el cas, des de la preparació del cop pels seus presumptes protagonistes, el segrest i la mort del diputat, les detencions i l'assassinat d'alguns dels presumptes bandolers, el judici, i l'execució de la sentència. A continuació obre un apartat on es biografien diferents personatges implicats, tant el propi segrestat com alguns dels segrestadors i membres dels cossos de seguretat de l'època. Seguidament, Lladonosa i Gallart intenten escatir la versió oficial i comparar-la amb la recerca documental pròpia. El que havia de corroborar la història acaba amb més interrogants dels que havia començat i amb un bandoler i carlí menys bandoler i menys carlí. El cas, lluny d'aclarir-se, obté encara més ombres. Tanca el llibre un extens apartat documental on Lladonosa i Gallart aboquen tota la documentació trobada, i que signifiquen 245 de les 315 pàgines que té tot el llibre.

La recerca aporta prou interrogants, tants com per reobrir el cas i qui sap si desfer el mite i la llegenda del Parrot. Els autors enllacen la història amb el bandolerisme de l'època tot aportant estudis sobre els *modus operandi* d'aquests grups (SÁNCHEZ AGUSTÍ, 1996; ZUGASTI, 1879; MIRÓ, 2008) i les formes d'actuació de la justícia en una societat que en pocs anys va passar del feudalisme al liberalisme (RUIZ, 2010; ORTEGA, 1876; VALLVERDÚ, 2002).

L'obra, lluny de ser una feixuga investigació històrica, està narrada en un estil literari i molt amè que omple els buits que la documentació no pot omplir amb aportacions dels autors. En algunes parts de la història s'hi imprimeix un ritme trepidant que ens atansa al guió d'un *thriller* rural i vuitcentista. La perspectiva del llibre recorda obres com *L'òmnibus de la mort*, de Toni Orensanz, o el gènere documental.

El llibre és un punt de convergència entre els autors. Lladonosa, l'incansable buscador de documents que ha sedimentat un extens aplec sobre la història de Torregrossa, el seu poble d'adopció, dipositada a la biblioteca municipal durant anys; i Gallart, mestre de professió, del món del teatre per afició, escriptor des de fa gairebé tres dècades i amb interessants aportacions a la història local del seu poble natal, Artesa de Lleida. A *L'enigma Parrot* posa a disposició de la història la seva trajectòria a mig camí entre la recerca històrica i la literatura, començada a *La plana salvatge* (2008) i *La llavor dels somnis* (2013), més a prop de la novel·la històrica i menys de la recerca que l'anterior, i completada amb la història del Parrot.

L'enigma Parrot podria ser la introducció d'un estudi sobre la delinqüència i la justícia a les comarques de Ponent durant el segle XIX, tal com ho fa Teresa Ibars amb la història de Joan Comerres *lo Fillet* a l'obra *La delinqüència a la Lleida del barroc* (1994). Tant de bo els propis autors o les noves generacions d'historiadores i historiadors s'avinguin a continuar el camí encetat per *L'enigma Parrot*.

BIBLIOGRAFIA

IBARS CHIMENO, T.: *La delinqüència a la Lleida del Barroc*, Lleida, Pagès Editors, 1994.

MIRÓ, L.: *L'alba dels matiners*, Catarroja, Editorial Afers, 2008.

ORENSANZ, T.: *L'òmnibus de la mort*, Barcelona, Ara Llibres, 2008.

ORTEGA, J.: *Història de les Esquadres de Catalunya*, Barcelona, Luís Tasso impressor-editor, 1876.

RUIZ, J.: *Guardias Civiles, bandoleros, gitanos, guerrilleros, contrabandistas, carabineros y turistas*, Berna, Peter Lang AG, International Academic Publishers, 2010.

SÁNCHEZ AGUSTÍ, F.: *Carlins amb armes en temps de pau*, Lleida, Pagès Editors, 1996.

VALLVERDÚ, R.: *La Guerra dels Matiners a Catalunya (1846-1859)*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2002.

ZUGASTI, J.: *El bandolerismo. Estudio social y memorias históricas*, Madrid, Imprenta de T. Fortanet, 1879.